การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL RESOURCE MANAGEMENT INDICATORS IN SCHOOLS UNDER NAKHON PHANOM PRIMARY EDUCATIONALSERVICE AREA OFFICE 2

[1]อารียา ประพัศรางค์, [2]ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์ และ [3]เอกลักษณ์ เพียสา

[1]Areeya Praphatsarang [2]Suphiran Jantarak and [3]Akkaluck Pheasa

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, ประเทศไทย

Sakonnakhon Rajabhat University, Thailand.

[1]areeya.pr65@snru.ac.th

Received: October 29,2024; **Revised** :November 9, 2024; **Accepted** :December 28,2024

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน 2. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 4. เพื่อพัฒนาคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารทรัพยากรบุคคล 2) การบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ 3) การบริหารทรัพยากรงบประมาณ และ 4) การบริหารทรัพยากรอาคาร สถานที่ 2. ตัว

[1] นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

[2] อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อย 67 ตัวบ่งชี้ จำแนกได้ ดังนี้ 1) การบริหารทรัพยากรบุคคล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย 23 ตัวบ่งชี้ 2) การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 10 ตัวบ่งชี้ 3) การบริหารทรัพยากรงบประมาณ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย 22 ตัวบ่งชี้ และ 4) การบริหารทรัพยากรอาคาร สถานที่ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 12 ตัวบ่งชี้ 3. โมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Chi-Square = 40.69, df = 50, p-value = 0.82342, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, RMSEA = 0.000, CN = 575.27) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทั้ง 67 ตัวบ่งชี้ มีค่าตั้งแต่ 0.30 - 0.49 4. คู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ตัวบ่งชี้, ทรัพยากรทางการศึกษา, การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

Abstract

The objectives of this study were to: 1) identify the components of educational resource management, 2) develop management indicators of educational resource, 3) examine the congruence of develop management indicators of educational resource structural model with empirical data, and 4) construct a manual development of educational resource management indicators in schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2. The findings revealed that: 1. The educational resource management in schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2 comprised four fundamental elements,namely 1) Personnel Resource Management 2) Materials Resource Management 3) Budget Resource Management and 4) Building Management 2. The educational resource management indicators in schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2 comprised four fundamental components, 16 sub-components, and 67 indicators which could be distinguished as 23 indicators in Personnel resource management, 10 indicators in Materials resource management, 22 indicators in Budget resource management, and 12 indicators in Building management. 3. The management structural model of educational resource indicators in

schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2 congruent with empirical data with Chi-square value = 40.69, degree of freedom (df) = 50, statistical significance (P-value) = 0.82342, Goodness of fit index (GFI) = 0.99, Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.000 and Critical N (CN) = 575.27 and the factor loading of 67 indicators was between 0.30-0.49. 4. The manual of educational resource management indicators in schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2 was appropriate highest level.

Keywords: Indicators, Educational Resource, Educational Resource Management

บทนำ

การจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้ในการบริหารงานซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุน ด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องอาศัยหลักการที่ถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติที่อยู่ภายใต้มาตรการการบริหารภาครัฐ ภายใต้การควบคุม ดูแลจากหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้มีข้อจำกัด ด้านจำนวนบุคลากร วัสดุอุปกรณ์งบประมาณ และการจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีการใช้อย่างประหยัด คุ้มค่ามากที่สุด (คมพล สุวรรณกูฏ, 2556)

ในการบริหารการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต้องอาศัยทรัพยากรทางการศึกษาที่มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ โดยผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาและสามารถบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุตามจุดมุ่งหมายในแต่ละด้าน ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรด้านบุคคล ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรด้านงบประมาณ และทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ หากผู้บริหารไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ก็อาจทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการได้ตามจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดหรือไม่ได้ประสิทธิภาพ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของไทยยังขาด

ประสิทธิภาพ สาเหตุมาจากหลายส่วน เช่น ขาดความรู้ด้านการบริหาร ทรัพยากรไม่เพียงพอ (สมศักดิ์ คงเที่ยง, 2552)

การบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ที่ผ่านมาได้เล็งเห็นความสำคัญและพยายามยกระดับการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้น ผ่านโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ แต่ผลการดำเนินงาน พบว่า ปัญหาในการบริหารจัดการโรงเรียนอยู่บนพื้นฐานความขาดแคลนด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ หรือแม้กระทั่งด้านวัสดุ อุปกรณ์ นอกจากนี้การแก้ไขปัญหาหรือการดำเนินการจัดการศึกษาจำเป็นจะต้องใช้ทรัพยากรทางการศึกษาทุกด้าน เพื่อจะพัฒนาโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรทางด้านงบประมาณ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเรียนการสอน ด้านความพร้อมเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน หรือด้านการมีส่วนร่วม จึงต้องมีแนวทางพัฒนาบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้วยตนเองด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่โรงเรียนนั้น ๆ ได้ปฏิบัติกันมา บางโรงเรียนมีวิธีการบริหารทรัพยากรได้เพียงพอกับความต้องการในการบริหารการศึกษาของตนเอง แต่ยังมีโรงเรียนอีกหลายแห่งที่ขาดความรู้ความเข้าใจถึงแนวทางวิธีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นอีกจำนวนมาก

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษามีความจำเป็นและมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะสามารถจัดการและบริหารทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดให้ได้ประโยชน์อย่างสูงสุด ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่จะเป็นประโยชน์ และเป็นแนวทางดำเนินการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการจัดการศึกษา ให้เกิดประสิทธิผลอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ อีกทั้งเป็นแนวทางในการวางแผนแก้ไขปัญหา ปรับปรุงและพัฒนา ให้มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน
2. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4. เพื่อพัฒนาคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น 181 แห่ง มีจำนวนผู้บริหารสถานศึกษา 196 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารวมทั้งสิ้น 1,835 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2, 2566, หน้า 5)

1.2 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลหลายตัวแปรและเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือได้ในระดับสูง ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของ Comrey and Lee (1992, p.125) ผู้วิจัยจึงเลือกใช้กลุ่มตัวอย่าง 500 คน ซึ่งมีความเหมาะสมของการวิเคราะห์ในระดับดีมาก โดยกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2566 ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีลักษณะเป็นข้อคำถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนความเหมาะสมออกเป็น 5 ระดับ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวม รายด้านเพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 สรุปผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน

ผลจากการสังเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน พบว่ามี 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การบริหารทรัพยากรบุคคล 2) การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ 3) การบริหารทรัพยากรงบประมาณ และ 4) การบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและผลการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์คำาสถิติพื้นฐานของข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับกลับคืนมา จำนวน 500 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามจำนวนทั้งหมดที่ส่งไป ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์แสดงสถานภาพของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม เป็นความถี่และค่าร้อยละ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 352 คน คิดเป็นร้อยละ 70.40 เพศชาย จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 29.60 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 ประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 33.20 ประสบการณ์

ทำงาน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 14.80 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามตำแหน่งพบว่าเป็นครู 419 คน คิดเป็นร้อยละ 83.80 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20

2.2 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้และความโด่งของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 แสดงในตาราง 2

ลำดับที่	องค์ประกอบหลัก	$\overline{X}$	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
1	การบริหารทรัพยากรบุคคล	4.733	0.493	-1.650	1.856	มากที่สุด
2	การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์	4.736	0.488	-1.631	1.733	มากที่สุด
3	การบริหารทรัพยากรงบประมาณ	4.739	0.488	-1.690	2.065	มากที่สุด
4	การบริหารทรัพยากรอาคาร สถานที่	4.709	0.504	-1.471	1.196	มากที่สุด

3. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์การสร้างสเกลองค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ซึ่งก่อนการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ทั้ง 67 ตัวบ่งชี้ พบว่า สหสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ในแต่ละโมเดลมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ทุกค่า สรุปได้ว่าโมเดลมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ เมื่อนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า โมเดลตามสมมติฐานการวิจัยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้มีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่าแสดงว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 67 ตัวบ่งชี้ เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 สำหรับผลการวิเคราะห์ค่าสถิติอื่น ๆ ที่ใช้ในการพิจารณาความเหมาะสม ได้แก่ ค่าสถิติของ Bartett และค่าดัชนี Kaiser - Mayer – Olkin Measurers of Sampling Adequacy MSA จำแนกตามโมเดลย่อย แสดงในตาราง 3 ดังนี้

โมเดล	Bartlett's Test of Sphericity	p	Kaiser - Mayer – Olkin Measurers of Sampling Adequacy
การบริหารทรัพยากรบุคคล	11777.213	.000	.934**
การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์	4067.215	.000	.900**
การบริหารทรัพยากรงบประมาณ	11156.975	.000	.949**
การบริหารทรัพยากรอาคาร สถานที่	5432.857	.000	.939**

3.2 การวิเคราะห์การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า ค่าไค-สแควร์ (Chi - square) เท่ากับ 40.69 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 50 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P - value) เท่ากับ 0.82342 ไม่มีนัยสำคัญซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ คือ ต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ ยังพบว่าค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.99 มีค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 และค่าความคลาดเคลื่อนในการการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.000 และค่าดัชนีที่แสดง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับ (CN) เท่ากับ 919.69 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของทั้ง 67 ตัวบ่งชี้ พบว่า มีค่าตั้งแต่ 0.30 – 0.49 จึงสรุปว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวมีความเหมาะสม

4. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ดังตาราง 4

ข้อ	รายการประเมิน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	คำชี้แจง มีความชัดเจน ถูกต้อง	4.60	0.48	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์ของคู่มือสามารถนำไปใช้บรรลุเป้าหมายได้	4.60	0.48	มากที่สุด
3	ประโยชน์ของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้จริง	4.40	0.48	มาก
4	นิยาม เนื้อหาสาระขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้และแหล่งข้อมูลประกอบการวัดตัวบ่งชี้ถูกต้องตามหลักวิชาการ	4.20	0.74	มาก
5	แนวทางการนำตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินไปใช้สามารถนำไปปฏิบัติได้	4.60	0.48	มากที่สุด
6	แบบประเมินพฤติกรรมการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนสอดคล้องกับองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย	4.80	0.40	มากที่สุด
7	แบบสรุปผลการประเมินการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนนำไปวัดได้ถูกต้อง	4.80	0.40	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.57	0.50	มากที่สุด

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน พบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนมี 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การบริหารทรัพยากรบุคคล 2) การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ 3) การบริหารทรัพยากรงบประมาณ และ 4) การบริหารทรัพยากรอาคาร สถานที่ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ มาจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน และพบว่ามีความสอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาและนักวิชาการ ดังนี้ พรทิพย์ หลักเฉลิมพร (2559) พบว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ประกอบไปด้วย 1) การบริหารทรัพยากรบุคคล 2) การบริหารทรัพยากรด้านงบประมาณ 3) การบริหารทรัพยากรด้านวัสดุ อุปกรณ์ และ 4) การบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่

2. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่าตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.00 เพื่อคัดสรร กำหนดไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างแสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบคือ การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ การบริหารทรัพยากรงบประมาณ และการบริหารทรัพยากรอาคาร สถานที่ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา รวมถึงผู้วิจัยได้ดำเนินการหลายขั้นตอนเพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยได้ดำเนินการนำข้อมูลมาร่างตัวบ่งชี้สร้างแบบสอบถามเพื่อหาคุณภาพตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ถึงผู้เชี่ยวชาญ เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยวิเคราะห์หาความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยทุกตัวมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 แล้วผู้วิจัยทำแบบสอบถามถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครู เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach’s alpha coefficient) ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามโดยภาพรวม มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .979 จึงถือว่าตัวบ่งชี้ใช้ได้ทุกตัว

3. ผลการวิเคราะห์โมเดลตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า โมเดลตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และมีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่า แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบหลักของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารทรัพยากรบุคคล 2) การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ 3) การบริหารทรัพยากรงบประมาณ และ 4) การบริหารทรัพยากรอาคาร สถานที่ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัยและสมมติฐานการวิจัย ดังนั้น องค์ประกอบหลักการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนทั้ง 4 องค์ประกอบหลักจึงประกอบด้วยตัวบ่งชี้ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ทั้ง 67 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ทั้ง 4 องค์ประกอบ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ได้เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง การบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ (MRM) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.01 การบริหารทรัพยากรงบประมาณ (BRM) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 1.00 และการบริหารทรัพยากรอาคาร สถานที่ (BM) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.99 และการบริหารทรัพยากรบุคคล (PRM) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.97 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญการบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์เป็นสำคัญเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ เป็นปัจจัยสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ การวางแผน การดำเนินการ และการประเมินผลในสถานศึกษา เพื่อเอื้ออำนวยและสนับสนุนให้การบริหารสถานศึกษาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ ปฐมบูรณ์ (2556) สรุปไว้ว่าการบริหารวัสดุ อุปกรณ์เป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวย ใช้เป็นตัวกลางในกระบวนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร จากการกำหนดนโยบายและวางแผน การวิเคราะห์การใช้ความต้องการ การแสวงหาทรัพยากร การใช้การลงทะเบียน และแจกจ่ายวัสดุ การประเมินการใช้วัสดุ และการปรับปรุงวัสดุและอุปกรณ์ที่มีอยู่ในโรงเรียนให้เพียงพอกับความต้องการ

3.2 ตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ทั้ง 4 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ 67 ตัวบ่งชี้ ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ตัวบ่งชี้ทั้ง 67 ตัวบ่งชี้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ที่สุดขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น จึงสามารถเป็นตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษานครพนม เขต 2 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันตัวบ่งชี้ ที่พบว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 67 ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factors Loading) เกิน 0.30 และมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า เป็นตัวบ่งชี้องค์ประกอบย่อยที่สามารถวัดองค์ประกอบหลักได้ เนื่องจากตัวแปรมีความคลาดเคลื่อนน้อย โดยพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ในส่วนของสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

4. ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 การจัดทำคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย คำชี้แจง วัตถุประสงค์ของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ ประโยชน์ของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ นิยาม เนื้อหาสาระขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้และแหล่งข้อมูลประกอบการวัดตัวบ่งชี้ แนวทางการนำตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินไปใช้ แบบประเมินพฤติกรรมการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา และแบบสรุปผลการประเมินการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ในการนำเสนอผลการสร้างคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อประเมินคุณภาพคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน พบว่าค่าเฉลี่ยรวมในการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากมากไปน้อย ดังนี้ แบบประเมินพฤติกรรมการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียน สอดคล้องกับองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย แบบสรุปผลการประเมินการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนนำไปวัดได้ถูกต้องซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ คำชี้แจง มีความชัดเจน ถูกต้อง วัตถุประสงค์ของคู่มือสามารถนำไปใช้บรรลุเป้าหมายได้ แนวทางการนำตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินไปใช้สามารถนำไปปฏิบัติได้ ประโยชน์ของคู่มือการใช้ตัวบ่งชี้ มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้จริง นิยาม เนื้อหาสาระขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้และแหล่งข้อมูลประกอบการวัดตัวบ่งชี้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ตามลำดับ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545.* กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอรต์ ซินดิเคท จำกัด.

คมพล สุวรรณกูฎ. (2556). *รายงานการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ระยะที่ 2* จังหวัดตราด. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น.* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พรทิพย์ หลักเฉลิมพร. (2559). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2552). *ทรัพยากรทางการศึกษา สารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา.* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. (2566). *รายงานข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2.*นครพนม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2.

อุไรวรรณ ปฐมบูรณ์. (2556). *การศึกษาสภาพปัญหาทรัพยากรการบริหารสำหรับการสอนภาษาจีนในโรงเรียนประเภทการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในภาคตะวันออก.* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

Comrey, A.L. , & Lee, H.B. (1992). *A first Course in Factor Analysis*. Hillsdale, New Jersey : Erlbaum.